

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

On tärkeää, että lääkkeiden hintasääntely säilyy ennustettavana ja läpinäkyvänä. Ehdotukset, jotka mahdollistavat hintojen joustavamman tarkistamisen, voivat parantaa markkinoiden toimivuutta, mutta edellyttävät selkeitä kriteerejä ja vaikutusarvioita. Lääketaksan päivitykset tulee tehdä yhdessä alan toimijoiden kanssa varmistaen sekä kohtuullinen korvaustaso että pienten apteekkien toimintaedellytykset.

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

Apteekkiveroa uudistettaessa tulee huomioida erikokoisten apteekkien toimintaedellytykset ja turvata lääkepalveluiden alueellinen saavutettavuus. On huomattava, että kyse ei ole apteekkitoiminnasta itsessään, vaan kansalaisista, joille apteekkipalvelut ovat elintärkeitä.

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

Itsehoitolääkevalikoiman nostaminen nykytasosta on periaatteessa hyvä asia. Sääntelyssä on huomioitava ulkomailta saadut kokemukset vaikutuksia arvioitaessa.

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

Itsehoitolääkkeiden myyntikanavien laajentaminen päivittäistavarakauppoihin vähentää apteekkien myyntiä, mikä vaikuttaa erityisesti pienten apteekkien kannattavuuteen. Itsehoitolääkkeiden siirtyessä kauppoihin vaikeuttaa muutos myös apteekkitoimintaa kokonaisuudessaan ja vaarantaa reseptilääkkeiden saatavuuden pienillä paikkakunnalla. Erityisesti tämä haittaa sellaisia asiakkaita, joilla ei ole autoa käytössään, kuten monia vanhuksia ja vammaisia.

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

Myyntilupien myöntämisen tulee perustua selkeisiin ja läpinäkyviin kriteereihin, jotka takaavat turvallisen jakelun. Myyntiä harjoittavien kauppaliikkeiden henkilökunnalta tulee edellyttää riittävää ammattitaitoa ja tietämystä myytävistä lääkkeistä.

Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.

Lääkeasetukseen esitettyjen muutosten vaikutuksia tulee arvioida huolellisesti, erityisesti on huomioitava niiden hallinnolliset vaikutukset ja vaikutukset lääkkeiden saatavuuteen ja kustannuksiin.

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

Mahdollisuus korjata ilmeisiä lääkemääräysvirheitä farmaseuttisen harkinnan perusteella apteekissa olettaen, että se parantaa potilasturvallisuutta. Jokainen virheen korjaus on dokumentoitava huolellisesti ja selvitettävä lääkkeen alun perin määränneen lääkärin ja tämän työnantajan kanssa. Valviran on myös kiinnitettävä seurantaan erityistä huomiota.

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

Vaikutusarviointi on puutteellinen etenkin alueellisen saatavuuden, kansanterveyden ja pienten apteekkien näkökulmasta. Esityksessä olisi tärkeää huomioida myös pidemmän aikavälin vaikutukset terveydenhuollon kokonaiskustannuksiin

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

-

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

-

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

On tärkeää, että kansalaisten yhdenvertaisuus turvataan. Pienet apteekit ovat tärkeä osa huoltovarmuutta ja resilienssiä erityisesti poikkeusolojen aikana. Vaikka itsehoitolääkkeiden saatavuus lisääntyisi, voi reseptituotteiden saatavuus heikentyä samaan aikaan, jos apteekkiverkosto supistuu nykyisestä.

Mulari Antti
Itä-Lapin kuntayhtymä